GAZETA LWOWSKA.

We Srolę — Nro. 144. — 17. Grudnia 1823.

Wiadomości kraiowe.

Uwiadomienia
C. K. Rządu kraiowego.

Przy C. K. Sądzie karnym w Samborze uwolnione zostało miejsce Aktuaryiusza z roczną pensyią 700 ZR. Życzący sobie takowe otrzymać, podać maią prośby należnie udowodnione do wspomnionego C. K. Sądu karnego bezpośrednio, lub ieżeli są rzeczywistemi Urzędnikami przez swoich bezpośrednich przełożonych, którzy ich prośby do rzeczonego Sądu przeszlą.

Nayiaśnieyszy Pan raczył naywyższą uchwałą z dnia 30. Czerwca r. b. dozwolić, aby przywiley Kawalerowi St. Leon dnia 31. Grudnia 1818 na żeglugę parnemi statkami na Dunaiu, i wpadaiących don rzekach, nadany, a przez tegoż Kawalerowi Abbaducci ustąpiony, mimo przekroczenia terminu wyznaczonego do ziszczenia tegoż przywileiu, maiąc wzgląd na przedsięwziętą z Filipem Gerardem i innemi Akcyonerami na główney rzece przy końcu roku zeszłego, zupełnie zaspokaiaiącą żeglugę, za niezgasły uważanym, i na imię pełnomocnika, Cessyionaryiusza i wszystkich współinteressowanych Akcyionerów Krystyiana Ludwika Schaffer nadanym był. Działalność wspomnionego przywileiu, rozciąga się podług pierwotnie wyznaczonego przeciągu czasu lat 15tu do 31go Grudnia 1833 roku.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki półnoeney.

Z Murfreesgorough, stolicy prowincyi Tennessée donoszą, że Jenerał Jackson mianowany został Prezydentem Stanów Zjednoczonych większością 35 głosów przeciwko 25 w zapasie z P. Williams.

Hiszpaniia.

Gwiazda z d. 27go Listopada umieściła następuiące wiadomości z Hiszpanii:

Madryt d. 20. Listopada.

Dnia wczorayszego, to iest d. 19go wydał Król Jegomość wyrok, w którym wyraża, że naśladuiąc przykład swoich dostoynych poprzedników Filipa V. i Karola III. i chcąc zupełne porozumienie wprowadzić pomiędzy rozmaite Sekretaryiaty Państwa, obmyslił postanowić Radę Ministeryialną. Rada ta roztrząsać będzie wszelkie sprawy powszechnego interessu.

Każdy Minister złoży tam zdanie sprawy tyczące się przedmiotów poruczonego mu wydziału. Sam Król wydawać będzie postanowienia, które wraz z powodami zaciągnione zostaną do protokułu.

Jeżeli Król nie będzie przytomny na Radzie Ministrów, wtedy pierwszy Sekretarz Stanu będzie przewodniczył Radzie a Minister Sprawiedliwości zaciągnie tok obrad do protokułu.

W tymże samym wyroku mianował Król Jegomość swoich Ministrów w następuiącym porządku:

Don Wiktora Saez pierwszym Sekretarzem Stanu; Don Garcia de la Torre Ministrem sprawiedliwości; Don Joze San Juana Ministrem woyny; Don Maria Salazara Ministrem marynarki; a Don Juana d'Erro Ministrem skarbu.

W podróży z Sewilli do Madrytu miał Król sposobność poznania przychylności duchowieństwa ku dostoyney osobie swoiey. Mimo tego, że rewolucyioniści dosyć od Duchowieństwa pozabierali, przecież kapituły miasta Sewilli, Kordowy i innych Arcybiskupich i Biskupich miast, przez które JKMość przeieżdżał, dały Mu w podarunku summę 12,000,000 realów. Przykład ten bez wątpienia naśladowany będzie i od reszty duchowieństwa Monarchii.

Król oddał Margrabiemu del Castelar dowodztwo nad kompanią Król. hellebardzistów, które tenże piastował przez 7mym Marca 1820.

Korregidor Madrytu miał to szczęście złożyć Królowi powinszowanie z powodu szczęśliwego powrotu. Tenże maiąc mowę do JKMości nie zapomniał złożyć hołdu waleczności woyska Francuzkiego i iego dostoynego Wodza.

)(

Madryt d. 22. Listopada.

Xiąże Infantado został Prezydentem Rady Kastyliyskiey.

Trybunału Inkwizycyi nie będzie więcey. Biskupom polecono, ażeby czuwali nad zachowaniem czystey religii. Margrabia Almenara mianowany iest Dyrektorem Banku St Carlos; iest podobieństwem, że poźniey obeymie bióro Wydziału skarbowego. Mówią, że Król Jegomość uda się wkrótce do Escurialu.

Murcyia d. 8. Listopada.

Mocna twierdza Alicante poszła za przykładem Karthageny i poddała się na konwencyią zawartą z tém ostatniem miastem.

Pomiędzy wiernymi i podległymi Jenerałami wyszczególniaiącymi się na półwyspie, Francyia i Hiszpaniia wspominaią z wdzięcznością Jenerała Bonnemains, który w poprzedniczey iuż woynie wielkie działaiąc usługi zyskał i w tey wyprawie nową sławę, pobiwszy nieprzyiaciela pod Alcyrą, Lorką, Guada-Hortuną, Campillem i Almenyią izniosłszy pod Jean woysko Riega. Tym więc sposobem skończyła się iuż zwycięzka wyprawa drugiego oddziału woyska, który wkrótce powróci do Francyi wyiąwszy 13ty pułk liniowy wyznaczony na załogę do Karthageny.

Jenerał Bonnemains wchodząc z woyskiem swoiém do Karthageny wydał następuiącą odezwę:

»Mieszkańcy Karthageny! Woysko sprzymierzone wstępnie do miasta i zaymuie ie w imieniu Ferdynanda VII.«

«Ufaycie oycowskiemu sposobowi myślenia waszego Monarchy. Spokoyni mieszkańcy zawsze bronieni będą, odważaiący się zaś publiczną zaburzać spokoyność poskromieni zostaną z zupełną surowością prawa.«

»W główney kwaterze w Karthagenie d. 5go Listopada 1823.«

Jenerał Porucznik
Wice-Hrabia de Bonnemains.

Na ostatnim noclegu w Hiszpanii w Oyarzunie wydał Xiążę Angouleme następuiący dzienny rozkaz do Woyska pod d. 22. Listopada:

Ponieważ wyprawa ninieysza uwolnieniem Króla Hiszpańskiego, zaięciem i poddaniem się twierdz iego Królewstwa szczęśliwie ukończoną została, raz ieszcze przy pożegnaniu oznaymiam woysku Pireneyskiemu, że byłem uradowany z iego gorliwości i posłuszeństwa, oraz tego, iż wszędzie zupełney karności przestrzegało. Poczytnię się za szczęśliwego, że Król postawił mnie na czele woyska będącego sławą Francyi.

(*Następuią podpisy.*)

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Dnia 22. Listopada była powtórnie Rada gabinetowa w biórze spraw zewnętrznych przy ulicy Downing, na którey znaydowali się wszyscy Ministrowie.

— *Z Hamburga d. 24. Listopada.* —

W moc nowego rozporządzenia Urzędu Pocztowego w Londynie, statki pocztowe przeznaczone do Brasylii, zawiiać będą do portów Bahia i Pernambuku, tylko od początku Lipca do końca Grudnia w podróży tam przedsięwziętey, a w drugich sześciu miesiącach, gdy ztamtąd wracać będą.

Gazeta Londyńska: *Sun* z d. 22. Listopada donosi co następnie: »Dotąd nic nie mówiliśmy o pomnożeniu Angielskiey lądowey i morskiey siły, ponieważ wieści te poczytywalismy za wczesne. Teraz możemy iuż oznaymić, że siła lądowa o 10,000 pomnożoną została, z których do każdego batalionu przybędzie zaraz 50 ludzi, a drugie 50 dopiero w miesiącu Styczniu. Zapewne zamiarem tego powiększenia iest to, ażeby pomnożyć woysko Angielskie w osadach. Parlamentowi przełożone będą wydatki tego pomnożenia i ani wątpić, że Parlament pochwali ie tak równie iak i publiczność.

Sławny Kanclerz i Mowca strony oppozycyyney Lord Erskine (o którego śmierci donieślismy) obstawał, iak wiadomo za niewinnością Królowey Karoliny. Angliia winna mu ważne poprawy w prawodawstwie kryminalném, mianowicie we względzie wolności druku i zaskarżeń o zdradę stanu.

Dnia 22go Listopada przybył Mina do Plymouth na pokładzie Francuzkiego woiennego okrętu. Kilkoma dniami wprzódy przybył tam także Pułkownik Light, który, iak wiadomo ciężko był ramiony przy obleżeniu Korunny.

Znany Arguelles i czterech innych członków byłych Hiszpańskich Stanów przyiechało do Londynu.

Francyia.

Gwiazda z dnia 23. Listopada umieściła następuiącą krótką wiadomość: »Słychać, że Jenerał Guilleminot ma zostać Posłem w Konstantynopolu.«

Konstytucyionista, czyni uwagę, że ta wiadomość w drugim nakładzie gazety

Gwiazda, zniknęła. Zdaie się, powiada, że gdy ta wiadomość o godz. 4tey na widok publiczny wyszła, a o godz. 6tey zniknęła, musi w tem iakaś zachodzić taiemnica, którey ieszcze dociec nie możemy.

Dnia 22. Listopada miał Xiążę San Carlos prywatne posłuchanie u Króla i iako Hiszpański Poseł wręczył mu swóy list wierzytelny.

Podług naynowszych wiadomości przebywszy Xiążę Angoulême d. 23. Listopada o podz. 11tey z rana Bidassoę, stanął dnia tego samego po południu o godz. 3ciey w nayłepszém zdrowiu w Bayonnie. D. 2. Grudnia na czele 15,000 ludzi różney broni ma Xiążę Angoulême wieżdżać do Paryża przez rogatki de l'Etoile i pola Elizeyskie. Woysko idąc przez ogród Tuileryiów przeciągać będzie przed Królem patrzącym się na nie z balkonu.

Xiążę Carignan i Xiążę Hohenlohe stanęli d. 23. Listop. w Bordeaux. Ostatni iest dotąd chory.

Z powodu zasad Gońca Londyńskiego, które od nieiakiego czasu postrzegać się daią w rozmaitych artykułach tyczących się osad Hiszpańskich, Dziennik Rozpraw tak się wyraża: »Nie iest naszym zamiarem zbiiać te artykuły Kuryiera. Nie maią one żadnego znaczenia, ani ze względu na traktaty, ani z mocy rozumowania, tem mniey, gdy zważemy, że Kuryier nie iest wcale Gazetą urzędową, ani tłumaczem zasad Rządu Angielskiego. Niechay duch stronniczy w polityce czyni iakie chce zabiegi; nigdy nie były Gabinety dalsze od wszelkiey nieprzyiaźni, iak teraz i iakkolwiek pytanie względem osad Hiszpańskich rozwiązane zostanie, nigdy ich poróżnić nie zdoła.«

Włochy.

— Z Rzymu dnia 22. Listopada. —

Kardynałowie Clermont-Tonnerre i la Fare dali d. 28. Paźdz. w pałacu Poselskim Francuzkim wspaniałą ucztę na 70 osób dla swoich współczłonków podczas Konklawe, na którey znaydowali się wszyscy Kardynałowie i Królewic. Mość Xiążę Henryk Pruski.

W. Xięstwo Poznańskie.

— Z Berlina d. 2. Grudnia. —

N. Król Jmć Pruski raczył do Kommissyi utworzyć się maiącey w Poznaniu, celem urządzenia stosunków między Właścicielami dóbr a ich poddanymi, mianować Jeneralnym Kommissarzem i Dyrektorem taynego Radcę Sprawiedliwości Zakrzewskiego, Nad-Kommissarzem Radcę Ekonomii kraiowey Krügera, a Justycyaryiuszem, byłego Prokuratora Sądowego, Szumana.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 1. Grudnia. —

W dniu 5. z. m. z południa miasto Lublin miało to szczęście swoiego Monarchę, w przeieździe z Zamościa, w murach swoich oglądać. Po krótkim odpoczynku w pomieszkaniu Prezesa Kommissyi Woiewódzkiey, Lubowieckiego i przyięciu wszystkich Władz publicznych, udał się Monarcha w dalszą podróż do Kocka. Przy tey sposobności wydarzyło się szczęśliwie dla JWW. Lubowieckich, że Cesar przyiąć raczył imię Oyca chrzesnego dla ich syna, wyznaczywszy zastępcą swoim do religiynego Obrzędu Jenerała Morawskiego. Małżonka Prezesa udarowaną została od Monarchy kosztownym fermuarem.

Rossyia.

Hrabia Krasiński został dowódcą odwodowego woyska Polskiego, będącego pod główném naczelnictwem W. Xięcia Konstantego.

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki umieścił artykuł następuiący:

Dostrzegacz Wschodni (*Spectateur Oriental*) czyni w swoim naynowszym numerze niektóre uwagi o właściwym charakterze woyny między Turkami i Grekami. Uwagi iego tyle w sobie maią prawdy, że nie wahaliśmy się udzielić tychże. Woyna, iak w pomienionym artykule wystawiona, nie obiecuie Turkom żadnych pocieszaiących widoków, a tem mniey, gdyby była ukończoną. W mieyscę tego prawdziwego, a nadzieiom powstańców tak schlebiaiącego obrazu, próżność Greków, i łatwo wierność, alboteż duch stronniczy ich korrespondentów stawia inny, zupełnie zmyślony obraz. Wszystkie Europeyskie, a osobliwie Francuzkie Gazety napełnione bywaią listami i doniesieniami z Tryiestu, Liworna, Korfu, Zante i t. p., w których uwiadamiaią o wielkich odpornych działaniach powstańców, o zgromadzeniu licznych wóysk, o kolumnach z 5, 6 albo i więcey tysięcy ludzi złożonych, o przedsięwzięciach floty Greckiey i odniesionych zwycięztwach, które istniały tylko w wyobraźni. Znawca ieden sztuki woienney, dosyć długo zdarzenia tuteysze uważaiący z bliska, a który, gdybym śmiał go wydać, imieniem swoiém nadałby wielką powagę moiemu twierdzeniu, zapewniał, że przez cały ciąg nieprzyiaźni mię-

dzy Turkami i Grekami mimo takiego krwi rozlewu, ani iednego nie było wypadku na lądzie, czy to na morzu, który podług Europeyskich woyskowych wyobrażeń zasługiwałby na imie potyczki. Woyna Greków iest woyną obrończą i woyną Gueryllasów i nie ma co mówić, że iest uciążliwą i dosyć niebezpieczną dla W. Porty. Dla czegoż Europa nie chcąc dowiedzieć się o prawdziwéy historyi tego zaciętego boiu — ile tego trudność kommunikacyi pozwala — woli raczéy co poczta być łudzoną śmiesznemi baykami?«

»Wspomniona Gazeta robiąc niektóre uwagi nad Gourą, który w twierdzy Ateńskiéy na złość starszyznie nieograniczoną wykonywa władzę, zwraca się potém do Odyssensza*) i maluie go tym sposobem:«

»Odyssens, mąż bardzo zręczny i dobry woiownik, rozłożył swóy obóz na wzgórzu niedaleko Athen. Ma przy sobie 2,000 ludzi, którzy raz pobieraią płacę, a drugi raz nic nie biorą. W ostatnim przypadku rozchodzą się po mieyscach okolicznych i nieraz się zdarzy, że właśnie, iak Moreotowie ziołami tylko żyią. Skromny ten sposób życia daie im wielką przewagę nad Turkami, bo chociaż i ten Naród przyzwyczaiony do oszczędności, długo iednak wytrzymać w niéy nie może. I temu to szczegółowi iedynie przypisać należy tak długie trwanie woyny, chociaż życzenia Greków są za iéy ukończeniem, a Turcy maią do tego środki. — Woyna ta iest woyną partyzancką, złożona z samych utarczek, ucieczek i powrótów. Grecy nie maią ani iednego konnego żołnierza. Gdy się Turecka iazda pokaże, wszystko ucieka, rozprasza się i znika. Ale natychmiast znowu gromadzą się Grecy po wzgórzach, po wąwozach gór im tylko wiadomych, a w które oni iedynie chronić się umieią. Turcy błądząc czas nieiaki po puszczach, gdzie nic wziąć nie można, zmuszeni są powracać. Na tenczas przybywaią Grecy i trzebaby z nimi nową zaczynać woynę. Chociaż kray dosyć iuż iest spustoszony, Grecy iednak maią zawsze czém żyć, gdy przeciwnie Turcy tylko z dostatecznemi zapasami mogą w pole wyruszać. Między innemi Grecy w téy woynie słabego przeciw mocnemu i tę ieszcze odnieśli korzyść, że w biegu z naymocnieyszemi końmi mogą się puszczać w przegony. Sam Odyssens z słynie za nadzwyczaynego biegana. Uważiąc woynę tę z takiego względu chociaż kray wiele na niéy cierpi i mieszkańcom iuż się uprzykrzyła, może ona iednak trwać bardzo długo i więcéy będzie szkodliwą Turkom, którzy maią wszystko do stracenia, niżeli Grekom, którzy nic do stracenia nie maią.**) Wszakże teatrem woyny iest kray, gdzie żywności bardzo skąpo dostać można i gdzie ona tak iest niepewną; kray przerznięty dolinami, pieczarami, pagórkami i górami, gdzie pokonany tylko na pozór zwyciężonym został, kiedy iego osobista niepodległość iest uratowaną i ma nadzieię wrócić do domu. Zwyciezca tylko na pozór zwycięża, bo nie o to idzie, ażeby zwyciężyć, ale kray zdobyty dla siebie ubezpieczyć. — Na morzu ma się ta rzecz wcale inaczéy.***) Skoro się flota Turecka pokaże, uciekaią Grecy z mieysc słabszych, udaiąc się na te, które za mocnieysze poczytnią. Tym sposobem mieszkańców wyspy Mykoni widzieliśmy często wynoszących się do Ipsary, Spezziotów do Hydry, a Greków ze Syry do Tyny. Z Euboei uciekli do wysp sąsiednych, Grecy Atheńscy po trzykroć wychodzili do Salaminy i Aeginy, równie, iak Grecy Kandyi kryli się w okoliczne skały. W podobnych przypadkach uchodzą Moreoci w niedostępne góry. — Wóyny téy z żadną inną porównywać nie można i t. d.«

»Przy końcu artykułu określa Dostrzegacz Wschodni Maurocordatego iako iedynego męża, który mógłby zręcznie kierować powstaniem, gdyby ziomkowie iego mogli się poznać, iakie ón przymioty posiada, a iakich im brakuie. Naczelnicy woyskowi maią zupełnie inne o iego zasługach mniemanie.«

---

*) Wiadomości o Gourze i Odysseuszu zgadzaią się zupełnie z naszemi wiadomościami z d. 6. Październlka i zbiiaią wiele fałszywych wieści. Wreście przez błąd drukarski powiedziano w owym artykule, że załoga Atheńska składa się z 800 osób, wszakże tylko z 300 osób złożona. (Uwaga Dostrz. Austryiack.)

**) Zapewne iest tu tylko mowa o Morei, Liwadyi i Tessalii, bo o bogatych wyspach wspominać nie można, które chcą ukończenia woyny. (U. D. A.)

***) Sciąga się to nie tylko do woyny morskiéy, ale i do wysp Archipelagu żadnemi załogami nie obwarowanych. Wszelako biorąc ogolnie, uwagi te można zastosować do woyny na morzu. Lekkie statki Greckie i ich palne okręty nieraz flocie Tureckiéy zadawały pamiętną klęskę. Jednak śmieszną iest rzeczą, czytać w Gazetach: „ten „lub ow oddział Greckiéy floty szuka Kapudana Baszy dla wydania mu bitwy.“ — Grecy wiedzą dobrze, do czego ich okręty przyznaczone. (U. D. A.)

Redakcyia, J. Bensy; Druk, J. Pillera.